

هو الفتح العليم

(درس [۱] فلسفه چیست ۱)

۱. ریشه یونانی لفظ فلسفه چیست و به چه معناست؟ ص ۲
  ۲. لفظ سوفیست به چه معناست و عقیده آن‌ها را بیان کنید. ص ۲
  ۳. منظور از مغالطه در استدلال چیست؟ چه کسانی از این روش استفاده می‌کردند؟ ص ۲
  ۴. لفظ سوفیست در ابتداء چه معنایی داشت؟ هم اکنون معنای رایج آن چیست؟ ص ۲
  ۵. سوفیست‌ها چه اعتقادی داشتند و چرا سقراط مایل نبود او را سوفیست بخوانند؟ ص ۲
  ۶. کلمه فیلسوفوس که در اصل به معنی دوستدار دانایی بوده رفته رفته به مفهوم ..... ارتقاء پیدا کرده و کلمه فلسفه مرادف با ..... شد. ص ۲
  ۷. اصطلاح فلسفه در بین مردم چه معنایی دارد؟ مثالی بزنید. ص ۳
- با ذکر یک مثال معنای فلسفه را در بین مردم توضیح دهید *
۸. معنای عامیانه فلسفه چیست ذهن انسان در چه صورتی به کنجکاوی درباره برخی امور می‌پردازد؟ ص ۳

چرا اندیشمندان و همچنین مردم امروز به سراغ بحث‌های فلسفی می‌روند؟ ص ۳. ۹.

چرا انسان به سوی فلسفه می‌رود؟ و نظر ارسطو در این باره چیست؟ ص ۳. ۱۰.

کاربرد مفاهیمی همچون اسید، بار الکتریکی توسط دانشمندان علوم تجربی، بیانگر چه اصول پذیرفته شده‌ای از جانب ۱۱. آنهاست؟ ص ۴.

کدام یک از عبارات‌های زیر در فلسفه و کدام یک در علوم تجربی مورد بررسی قرار می‌گیرد. ص ۶ تا ۴. ۱۲.

الف) با اینکه حواسّ خطا می‌کند باز می‌توان به آن‌ها اعتماد کرد. ب) طبیعت قابل شناخت است. ج) فلز رادیم در طبیعت به مرور تجزیه می‌شود. د) محلول تورنسل همواره در مجاورت بازها به رنگ آبی در می‌آید.

مفهوم قانون در علوم تجربی چه اصولی را بیان می‌کند؟ ص ۵. ۱۳.

اصل یکنواخت عمل کردن طبیعت چگونه اصلی است و بیانگر چیست؟ ص ۵. ۱۴.

قاعده «علّیت» را با مثالی توضیح دهید. ص ۵. ۱۵.

منظور از رابطه علّیت چیست؟ ص ۵. ۱۶.

اصل علّیت به چه معناست؟ این قاعده در علوم مختلف چه اهمّیتی دارد؟ ص ۵. ۱۷.

اصل تبعیت همه‌ی موجودات را از قانون علیت با یک مثال توضیح دهید. ص ۵. ۱۸.

اصولی که باید فیلسوف ثابت نماید تا دانشمند بتواند تحقیقات خود را آغاز کند چه اصولی است؟ ص ۵ و ۶. ۱۹.

با توجه به نیاز علم به فلسفه چهار اصل از اصول فلسفی که پایه و مبنای کاوش‌ها و تحقیقات علمی واقع می‌شوند کدامند، بنویسید. ص ۵ و ۶. ۲۰.

چهار اصل از اصول و مبانی فلسفی علوم تجربی را نام ببرید. ص ۵ و ۲۱. ۲۱.

اصولی مشترکی که دانشمندان قبول دارند را نام برده و بنویسید این اصول به کدام دانش تعلق دارند؟ ص ۵ و ۲۲. ۲۲.

دو نمونه از فرض‌های اولیه و مقدماتی که دانشمندان در همه علوم تجربی آن‌ها را پذیرفته‌اند نام ببرید. ص ۵ و ۲۳. ۲۳.

در پاسخ به سؤال «چرا هر پدیده محتاج علت است» باید وارد چه قلمروی شد؟ چرا؟ ص ۶. ۲۴.

توضیح دهید که چه نوع تلاشی را می‌توان به عنوان یک کار فلسفی قلمداد کرد؟ ص ۶. ۲۵.

کاربرد فلسفه علوم طبیعی را توضیح دهید. (چیست؟) ص ۶. ۲۶.

[سؤال‌های تکمیلی درس ۱]:

سوفیست‌ها چه کسانی بودند و در مورد حقیقت چه نظری داشتند؟ ص ۲. ۱.

سفسطه به چه معناست؟ ص ۲. ۲.

مردم معمولاً چه زمان از فلسفه یک امر سؤال می‌کنند؟ ص ۳. ۳.

انسان می‌کوشد تا با بهره‌جویی از ..... خود به راز و رمز امور دست یابد و گره‌های ..... را از رشته حوادث و پدیده‌ها ۴. ۴.
بگشاید و از عمق .... آن‌ها سر در آورد و ..... شکل خاصی از این تکاپوی پایان‌ناپذیر ..... است ص ۳

روش تجربی چه روشی است؟ ص ۴. ۵.

از نظر دانشمندان، روش مطمئن برای کشف اسرار طبیعت چه روشی است؟ ص ۴. ۶.

علم تجربی را چه علمی می‌دانند؟ ص ۴. ۷.

عبارت‌های زیر را مختصراً توضیح دهید: ص ۴ و ۵. ۸.

واقعیت داشتن جهان، قابل شناخت بودن طبیعت، درستی روش تجربه و آزمایش

مفهوم قانون بیانگر چیست؟ ص ۵. ۹.

در پرتو کدام قاعده است که تمام تحقیقات علمی معنی پیدا می‌کند؟ شرح دهید. ص ۵. ۱۰.

اصل ..... نزد همه دانشمندان اصلی پذیرفته شده است که همه قوانین ..... بر پایه آن بنا شده است. ص ۵. ۱۱.

معنای مشترکی که بین کاربرد فلسفه در گفتگوی روزمره و کاربرد آن به شکل یک دانش خاص وجود دارد، کدام است؟ ۱۲. ص ۶

(درس [۲] فلسفه چیست ۲)

نحوه ارتباط علم فلسفه با علم روان شناسی را بنویسید. ص ۷ ۱.

در بحث «شناخت» فلسفه از چه چیزی سخن به میان می آید؟ چرا این بحث در روانشناسی نیز مطرح است؟ ص ۷ ۲.

بحث شناخت در فلسفه پیرامون چه موضوعی است؟ و این بحث چگونه با علم روانشناسی ارتباط پیدا می کند؟ *

نام دو مسئله از مسائل جامعه شناسی را که ریشه در بینش فلسفی جامعه شناسی دارد بنویسید. ص ۸ ۳.

مسئله ای که موجب پیوند فلسفه و جامعه شناسی می شود بحث ..... و ..... است. ص ۸ ۴.

ارتباط فلسفه و علم جامعه شناسی را در بحث اصالت فرد و اصالت جامعه توضیح دهید. ص ۸ ۵.

عقیده فیلسوفان مکتب فلسفی مارکسیسم و فیلسوفان الهی را درباره ی انسان و پایگاه طبقاتی او، مقایسه کنید. ص ۸ ۶.

نظر مارکسیست ها درباره انسان و پایگاه طبقاتی او چیست؟ توضیح دهید *

هر یک از سؤالات زیر در چه علمی مورد بحث قرار می گیرد؟ ص ۸ تا ۱۰ ۷.

الف) آیا انسان می‌تواند خود را از تأثیر مطلق و بی‌قید و شرط پایگاه طبقاتی خود آزاد سازد؟

ب) مردم باید از چه کسی یا چه کسانی اطاعت کنند؟

ج) چرا راستی و درستی خوب است و دروغ و خیانت بد؟

د) چرا شاعران زبان زیبایی را می‌فهمند و بعضی دیگر آن زبان را نمی‌فهمند؟

نحوه ارتباط فلسفه و علم سیاست را بیان کنید. ص ۹. ۸.

نظر مارکسیسم و اسلام را درباره حکومت بنویسید. ص ۹. ۹.

مارکسیسم حکومت را حق ..... می‌داند و در اسلام حکومت و اقتدار تنها از آن ..... است. ص ۹. ۱۰.

نحوه ارتباط فلسفه و علم اخلاق را بیان کنید. ص ۹. ۱۱.

هدف از فلسفه اخلاق چیست؟ ص ۹. ۱۲.

مشخص کنید کدام یک از گزینه‌های ذیل بیانگر «فلسفه اخلاق» است؟ ص ۹. ۱۳.

الف) انسان باید وفادار باشد. ب) انسان نباید حقوق دیگران را ضایع کند.

ج) راستگویی خوب است، چون باعث اعتماد به نفس می‌شود

د) پاکی، پارسایی، عدالت و تقوا از نشانه‌های انسان پرهیزگار است

مشخص کنید عبارات ذیل کدام یک صحیح و کدام یک غلط است؟ ص ۱۰ و ۱۴.

الف) تبیین عقلانی زیبایی مربوط به حوزه فلسفه اخلاق است

ب) در اخلاق و فلسفه اخلاق از حکومت مردم بر مردم صحبت می‌شود

ج) استدلال فیلسوفان در مورد این که چه چیزی خوب و چه چیزی بد است، مربوط به حوزه فلسفه اخلاق است

هر یک از سؤالات زیر در چه علمی مورد بحث قرار می‌گیرد؟ ص ۱۰ و ۱۵.

الف) فرق یک هنرمند با دیگران چیست؟

ب) چرا راستی و درست‌ی خوب است و دروغ و خیانت بد؟

ج) چه کسی باید برای مجازات قانون وضع کند؟

د) حکومت بر مردم حق چه کسانی است؟

هر یک از سؤالات زیر در چه علمی مورد بحث قرار می‌گیرد؟ ص ۱۰ و ۹. ۱۶.

الف) چرا بعضی زبان زیبایی و هنری اشیاء را می‌فهمند و بعضی دیگر آن را نمی‌فهمند؟

ب) چرا باید اشخاص مجرم مجازات و تنبیه شوند؟

ج) آیا ارزش‌های اخلاقی نسبی است؟

د) مردم باید از چه کسی یا چه کسانی اطاعت کنند؟

ارتباط فلسفه با علم هنر را شرح دهید. ص ۱۰ و ۱۷.

رابطه فلسفه و علم حقوق را شرح دهید. ص ۱۰ و ۱۸.

در علم حقوق چه مسائلی مطرح می‌شود؟ این مسائل چه ارتباطی با فلسفه دارند؟ ص ۱۰ و ۱۹.

. مسائل اساسی علم حقوق را بنویسید *

: [سؤال‌های تکمیلی درس ۲]

چرا علوم انسانی نیازمند فلسفه بوده و چه ارتباطی با آن دارند؟ ص ۷ و ۱.

جامعه را تعریف کنید. ص ۸. ۲.

ارتباط فلسفه و علم جامعه‌شناسی را درباره بحث انسان و پایگاه طبقاتی او توضیح دهید. ص ۸. ۳.

یکی از مسائل مهم در علم سیاست چیست؟ در کجا می‌توان به آن پاسخ داد؟ ص ۹. ۴.

دو مسئله از مسائلی که فلسفه و علم حقوق را به هم ارتباط می‌دهد بنویسید. ص ۱۰. ۵.

(درس [۳] فلسفه چیست ۳):

۱. کوشش فلسفه چیست؟ ص ۱۱ یا ۱۳. ۱.

۲. ویژگی نگاه فلسفی چیست؟ ص ۱۱. ۲.

۳. اختلاف و اشتراک اشیاء نسبت به هم در چیست؟ ص ۱۱. ۳.

۴. توضیح دهید چه تفاوتی میان کار یک فیلسوف و یک عالم در بررسی اشیاء وجود دارد؟ ص ۱۱ و ۱۲. ۴.

۵. هدف فلسفه اولی چیست؟ ص ۱۱ و ۱۲. ۵.

۶. مهمترین بخش فلسفه را نام برده و آن را تعریف کنید. ص ۱۱ و ۱۲. ۶.

۷. مابعد الطبیعه یا فلسفه اولی را تعریف کنید. ص ۱۲

۸. کدام جمله صحیح است: ص ۱۲

الف) فلسفه اولی هر چیزی را از آن جهت که کمیت و مقدار دارد مطالعه می کند

ب) مابعد الطبیعه هر چیز را از لحاظ خواص ماده مثل گرمی، سردی، حرکت و سکون مطالعه می کند

ج) فلسفه اولی موجودات را صرفاً از جهت وجود داشتن مورد مطالعه قرار می دهد

۹. فلسفه اولی نام دیگری است بر ..... که پیرامون ..... بحث می کند. ص ۱۲ و ۱۳

۱۰. دانشی که در پی یافتن احکام و قواعد هستی باشد چه نام دارد؟ یک مورد از مسائل آنرا نام ببرید. ص ۱۲ و ۱۳

۱۱. موضوع مابعد الطبیعه یا فلسفه اولی را بنویسید. ص ۱۲

چهار مورد از مسائل مابعد الطبیعه یا فلسفه اولی را نام ببرید. ص ۱۲ و ۱۳

۱۳. کدام مورد از مسائل فلسفه اولی نیست؟ ص ۱۲ و ۱۳

الف) علت و معلول   ب) وحدت و کثرت

ج) کمیت و کیفیت اشیاء (د) هستی و چیستی

یکی از مسائل فلسفه اولی، علت و معلول است آن را با ذکر مثال توضیح دهید. ص ۱۳. ۱۴.

یک مورد از مسائل فلسفه اولی را نام برده و آن را بطور مختصر توضیح دهید *

بحث وحدت و کثرت را در فلسفه اولی توضیح دهید. ص ۱۳. ۱۵.

توضیح دهید مهمترین مصداق فلسفه چیست؟ ص ۱۳. ۱۶.

سؤال‌های تکمیلی درس ۳

۱. فلسفه چیست؟ ص ۱۱.

۲. نگاه فلسفی چه نگاهی است؟ و کوشش فیلسوف برای چیست؟ ص ۱۱.

۳. چه موقع سر و کار ما با یکی از علوم تجربی یا انسانی است؟ ص ۱۱.

۴. علوم مختلف، موجودات را چگونه مورد بررسی قرار می‌دهند؟ ص ۱۱.

۵. چه موقع به سراغ علوم مختلف می‌رویم؟ ص ۱۲.

چه هنگام قدم در عرصه مابعد الطبیعه می گذاریم؟ ص ۱۲. ۶.

در عرصه ما بعد الطبیعه توجه روی چه موضوعی است؟ ص ۱۲. ۷.

بحث «ثابت یا متغیر بودن هستی» در فلسفه اولی را توضیح دهید. ص ۱۲. ۸.

بحث «وجود و ماهیت» در فلسفه اولی را توضیح دهید. ص ۱۲ و ۱۳. ۹.

اگر در میان موجودات عالم وحدت و کثرت نبود چه اتفاقی رخ می داد؟ ص ۱۳. ۱۰.

چه رابطه‌ای میان فلسفه اولی و فلسفه به معنای تبیین عقلانی پدیده‌ها وجود دارد؟ ص ۱۳. ۱۱.

فلسفه چه نوع کوششی است؟ ص ۱۳. ۱۲.

حقیقی‌ترین و اصلی‌ترین مبنایی که همه خصوصیات اشیاء و پدیده‌ها به آن باز می‌گردد چیست؟ ص ۱۳. ۱۳.

عرصه‌ی مطالعه فلسفه اولی را بنویسید. ص ۱۳. ۱۴.

درس [۴] آغاز فلسفه

نخستین مجموعه‌ها یا قطعه‌هایی که به زبان ..... نگاشته شده از ..... به یادگار مانده است و تأملات بشری پیرامون ۱.

هستی و آغاز و انجام جهان در ابتداء با ..... همراه بود و به ..... بیان شده است. ص ۱۶

۲. سرچشمه‌های اندیشه‌های راز گونه بشر را که صبغه ما بعد الطبیعی دارد در کجا باید جستجو کرد؟ ص ۱۶

۳. جاهای خالی را با کلمات مناسب مطابق متن کتاب کامل کنید: ص ۱۶

سرچشمه‌های اندیشه‌های راز گونه بشر را که ..... دارد باید در ..... مردم مشرق زمین جستجو کرد

۴. چرا از یونان به عنوان مهد تفکر فلسفی یاد می‌کنند؟ آیا آغاز اندیشه بشر مربوط به زمان خاصی است؟ ص ۱۶

۵. اندیشه‌های فلسفی مردم مشرق زمین چگونه بوده است؟ ص ۱۶

۶. فرق اندیشه‌های فلسفی مردم مشرق زمین را با اندیشه‌های فلسفی مردم یونان بنویسید. ص ۱۶

۷. نظر برتراندراسل درباره ظهور تمدن یونانی چیست؟ ص ۱۶

۸. در قرن پنجم قبل از میلاد چه عاملی سبب بی‌اعتمادی مردم نسبت به دانش و اندیشه شد؟ ص ۱۷

۹. چرا سوفسطائیان دنبال کردن شیوه جهان‌شناسان را بیهوده می‌دانستند؟ ص ۱۸

نظر گزنفون درباره سوفسطائیان چه بود؟ ص ۱۸

۱۱. نظر سوفسطائیان را درباره حقیقت بیان کرده و دو شخصیت معروف سوفسطایی را نام ببرید. ص ۱۸ و ۱۹

مشهورترین شخصیت سوفسطایی چه کسی بود؟ و چه عقیده‌ای داشت؟ ص ۱۸ و ۱۹. ۱۲.

منظور پروتاگوراس از جمله «انسان معیار همه چیز است» چه بود؟ ص ۱۹. ۱۳.

شعار «انسان معیار همه چیز» از چه کسی است و منظور او چه بود؟ *

چرا پروتاگوراس معتقد است که انسان معیار همه چیز است؟ *

عقیده پروتاگوراس درباره حقیقت چه بود؟ ص ۱۹. ۱۴.

به عقیده پروتاگوراس همه چیز ... است و حقیقت به معنای دانش پایدار ... و حقیقت جنبه ... دارد. ص ۱۹. ۱۵.

عقیده پروتاگوراس و گرگیاس را درباره‌ی حقیقت بیان کنید. ص ۱۹. ۱۶.

عقیده گرگیاس درباره‌ی حقیقت چه بود؟ ص ۱۹. ۱۷.

کدام یک از سوفسطائیان شناسایی را انکار می‌کرد؟ عقیده او را در این زمینه بنویسید. ص ۱۹. ۱۸.

توضیح دهید اثرهای منفی عقاید سوفسطائیان در میان افکار مردم آن زمان چه بود؟ ص ۲۰. ۱۹.

اثرهای (منفی و مثبت) عقاید سوفسطائیان را به طور مختصر بیان کنید. ص ۲۰ و ۱۹. ۲۰.

سوفسطائیان چه تأثیر مهمی در تاریخ فلسفه گذاشته‌اند؟ ص ۱۹. ۲۱.

سؤال‌های تکمیلی درس ۴

۱. مهد تفکر فلسفی کجاست؟ ص ۱۶.

۲. زادگاه فلسفه یونانی کجا بود؟ و در چه زمانی پایه‌گذاری شد؟ ص ۱۷.

۳. چه چیزهایی بیش از همه اندیشمندان نخستین را به خود مشغول می‌داشت؟ و تلاش آنها برای چه بود؟ ص ۱۷.

۴. چهار اندیشمند از اندیشمندان نخستین یونان را نام ببرید. ص ۱۷.

۵. چه چیزی سبب پیدایش سوفسطائیان شد؟ ص ۱۵ و ۱۶.

۶. چرا روش سوفسطائیان در تاریخ فلسفه بسیار مؤثر بوده است؟ ص ۱۹.

۷. چه کسی در زمان سوفسطائیان، شالوده تفکر فلسفی اصیل را استوار کرد؟ چگونه این کار را به انجام رساند؟ ص ۲۰.

۸. روش سقراط در احیای تفکر اصیل چه بود؟ ص ۲۰.

۹. چرا سقراط را بنیان‌گذار فلسفه دانسته‌اند؟ ص ۲۰.

چرا سقراط را سخنگوی فلسفه دانسته‌اند؟ ص ۲۰ و ۲۱. ۱۰.

سقراط خود را مأمور به انجام چه کارهایی از جانب خداوند می‌دانست؟ ص ۲۱. ۱۱.

درس [۵] شهید راه حکمت

هدف سقراط از گشت‌وگذار در میان مردم چه بود و چرا آن‌را وظیفه خود می‌دانست؟ و او خود را عهده‌دار چه رسالتی می‌دانست؟ ص ۲۳. ۱.

نظر سقراط درباره فضیلت و ثروت چه بود؟ ص ۲۳. ۲.

ملتوس در دادگاه سقراط را به چه جرمی متهم کرد؟ ص ۲۴. ۳.

سقراط وظیفه خود و وظیفه قاضی را در دادگاه چه می‌داند؟ ص ۲۵. ۴.

سقراط می‌گفت: وظیفه قاضی ..... و وظیفه‌ی من ..... است. ص ۲۵. ۵.

کرفون چه سؤالی از سروش معبد دلفی پرسید؟ و چه پاسخی از او شنید؟ ص ۲۶. ۶.

سقراط چگونه سعی کرد تا راز پیام غیبی سروش را کشف کند؟ ص ۲۶. ۷.

سقراط از جستجو برای کشف راز پیام سروش دلفی، به چه نتیجه‌ای رسید؟ ص ۲۶. ۸.

۹. به نظر سقراط دانای حقیقی کیست؟ و راز پیام سروش دلفی چه بود؟ ص ۲۷

۱۰. سقراط اتهام ملتوس مبنی بر گمراه کردن جوانان را چگونه پاسخ داد؟ توضیح دهید. ص ۲۸ و ۲۹

۱۱. توضیح دهید: سقراط درباره این اتهام که او خداپرست نیست، در دادگاه چه پاسخی داد؟ ص ۲۹

۱۲. سقراط در پاسخ این سؤال که آیا ابلهی نیست که انسان کاری کند که جانش به خطر افتد؟ چه گفت؟ ص ۳۰

۱۳. چه اختلافی میان سقراط و مخالفانش در انگیزه انجام کارها وجود داشت؟ ص ۳۰

۱۴. در نظر سقراط ملاک انجام هر کاری چیست؟ ص ۳۰

۱۵. به عقیده سقراط برای شروع هر کاری بهترین مطلبی که باید در نظر گرفته شود چیست؟ ص ۳۰

۱۶. چرا سقراط از مرگ هراسی نداشت؟ ص ۳۰ و ۳۱

۱۷. سقراط سعادت شهر خود را در ..... می دانست و داناترین آدمیان در پیام سروش دلفی ..... بود. ص ۳۱ و ۲۷

۱۸. الف) به اعتقاد سقراط، گریز از ..... دشوار نیست، گریز از ..... دشوار است. ص ۳۲ و ۳۱

ب) به اعتقاد سقراط، بالاترین خدمتی که او در حق مردم شهر آن کرده بود، چه بود؟

سوفسطائیان چه کسانی بودند؟ ص ۳۵. ۱۹.

دو جنبه‌ی مهم پیام سقراط را به اختصار شرح دهید. ص ۳۶ و ۳۷. ۲۰.

توضیح دهید مفهوم حقیقی نمی‌دانم از نظر سقراط چیست؟ ص ۳۶. ۲۱.

منظور از «نمی‌دانم سقراط» چیست؟ *

جاهای خالی را با کلمات مناسب مطابق متن کتاب کامل کنید: ص ۳۶. ۲۲.

نمی‌دانم سقراط در واقع آوای ..... و درس آگاه شدن از گوهر ..... را که در درون هر
انسانی نهفته است، طنین‌انداز کرده است.

چرا نمی‌دانم سقراط را نمی‌توان با نمی‌دانم سوفسطائیان مقایسه کرد؟ ص ۳۶. ۲۳.

توضیح دهید نمی‌دانم سقراط با نمی‌دانم سوفسطائیان چه تفاوت‌هایی دارد؟ *

به نظر سقراط انسان چگونه می‌تواند از وسوسه شک و گمان خلاصی یابد و راه حقیقت را بییماید؟ ص ۳۶. ۲۴.

کدام مبحث منطق، یادگار مباحث سقراط است؟ آن را بطور مختصر توضیح دهید. ص ۳۷. ۲۵.

توضیح دهید سقراط بهترین راه وصول به دانش درست و مطمئن را در چه می‌داند؟ ص ۳۷. ۲۶.

سؤال‌های تکمیلی درس ۵

۱. سقراط چه مسائلی را مورد تفکر و تأمل قرار می‌داد؟ ص ۲۳
۲. چه عواملی موجب شد تا توطئه‌ای علیه سقراط طراحی شود؟ ص ۲۳
چه کسانی با سقراط دشمنی داشتند و علت آن چه بود؟ *
۳. از نظر متهم کنندگان سقراط، جرم او چه بود؟ ص ۲۴
سقراط به چه اتهامی به دادگاه فرا خوانده شد؟ *
۴. کدام سخن ملتوس، سقراط را به حیرت انداخت؟ ص ۲۴
۵. از دیر باز چه افتزایی را به سقراط نسبت داده بودند؟ ص ۲۵
سقراط علت تهمت‌ها را چه می‌دانست؟ ص ۲۵
۶. دانش خاص سقراط چه بود؟ ص ۲۶
۸. ملتوس، آئیتوس و لیگون متهم کنندگان سقراط، هر یک نماینده چه کسانی بودند؟ ص ۲۷

۹. به نظر سقراط ترس از مرگ برای چیست؟ ص ۳۰

۱۰. اختلاف نظر سقراط با دیگران درباره جهان دیگر چیست؟ ص ۳۰ و ۳۱

۱۱. آخرین سخنان سقراط پس محکومیت به مرگ چه بود؟ ص ۳۲

۱۲. سقراط نتیجه ناشکیبایی آتنیان را چه می‌دانست؟ چرا؟ ص ۳۲

۱۳. سقراط مرگ را از چه چیزی برتر می‌شمارد؟ ص ۳۲

۱۴. به نظر سقراط چرا گریز از مرگ دشوار نبوده و گریز از بدی شوار است؟ ص ۳۲

۱۵. سقراط چه تصویری از مرگ دارد؟ ص ۳۲

۱۶. زمانی که دوستان سقراط وسایل فرار او از زندان را فراهم کردند، وی چه پاسخی داد؟ ص ۳۳

۱۷. به نظر سقراط یک حکیم چه ویژگی‌هایی دارد؟ ص ۳۳

۱۸. سقراط در دفاعیه خود راز دانایی خود را چه چیزی معرفی کرد؟ ص ۳۵

۱۹. سقراط مأموریت معنوی زندگانی خویش را در چه می‌دید؟ ص ۳۵

چرا و چگونه سقراط در برابر سوفسطائیان بپا خاست؟ ص ۳۵ و ۳۶. ۲۰

موفقیت سوفسطائیان چه نتایج سوئی به دنبال داشت؟ ص ۳۵. ۲۱

روش سقراط در مقابله با سوفسطائیان چه بود؟ ص ۳۵ و ۳۶. ۲۲

سقراط گام اول در راه کسب حکمت و دانایی را چه می‌داند؟ ص ۳۶. ۲۳

سقراط چگونه مخاطب خود را به خود آگاهی می‌رساند؟ ص ۳۶. ۲۴

منظور سقراط از «خود را بشناس» چیست؟ و چه می‌آموزد؟ ص ۳۶. ۲۵

نمی‌دانم» سقراط سر آغاز چیست؟ ص ۳۶. ۲۶

مبارزه علمی سقراط با سوفسطائیان چگونه است؟ ص ۳۷. ۲۷

درس [۶] گوهرهای اصیل و جاودانه

۱. روش افلاطون در مباحث فلسفی چگونه بود؟ افلاطون روش فلسفی خود را از چه کسی آموخته بود؟ ص ۳۸

۲. دو رساله از افلاطون را نام ببرید و موضوع هر یک را بنویسید. ص ۳۹

تفاوت رساله «تئتوس» و «جمهوری» افلاطون در چیست؟ ص ۳۹. ۳.

نظر پروتاگوراس را درباره شناسایی حواس نوشته سپس نتیجه آن را بیان کنید. ص ۴۰. ۴.

با ذکر یک مثال، منظور پروتاگوراس را از جمله (آدمی مقیاس همه چیز است) توضیح دهید. ص ۴۰ و ۴۱. ۵.

به نظر سقراط، اگر ادراک حسی حقیقت هر چیز را دریابد، در این صورت همه بحث‌ها و کاوش‌های علمی و فلسفی بی‌معنا خواهد بود. چرا؟ ص ۴۱. ۶.

به نظر سقراط اگر این عقیده که «ادراک حسی حقیقت همه چیز را در می‌یابد» درست باشد، چه نتایجی از آن ناشی خواهد شد؟ ص ۴۱. ۷.

شناخت (معرفت) حقیقی از دیدگاه افلاطون، دارای چه ویژگی‌هایی است؟ ص ۴۳. ۸.

ویژگی‌های معرفت حقیقی را از نظر افلاطون بنویسید سپس بگویید هر یک از آن‌ها ضامن چه امری است. ص ۴۳. ۹.

دو ویژگی معرفت حقیقی چیست؟ چگونه به این دو ویژگی می‌توان دست یافت؟ ص ۴۳. ۱۰.

ویژگی معرفت حقیقی از نظر افلاطون ..... و ..... است. ص ۴۳. ۱۱.

ویژگی ..... ضامن صحت و درستی یک معرفت و ویژگی ..... ضامن دوام و ثبات معرفت است. ص ۴۳. ۱۲.

توضیح دهید اینکه افلاطون می‌گوید «ادراک حسی نسبی است» یعنی چه؟ ص ۴۴. ۱۳.

نظر افلاطون درباره جهان طبیعت چیست؟ ص ۴۴. ۱۴.

ابتداء سخن هراکلیتوس را نوشته سپس بنویسید منظور افلاطون از این پیام چیست؟ ص ۴۴. ۱۵.

آیا به نظر افلاطون «ادراکات حسی» ما دارای ویژگی‌های معرفت حقیقی هستند؟ چرا؟ ص ۴۴. ۱۶.

چرا افلاطون ادراک حسی را شایسته اعتناء نمی‌داند؟ ص ۴۴. ۱۷.

افلاطون برای رسیدن به معرفت حقیقی چه نظریه‌ای را ارائه می‌دهد؟ ص ۴۵. ۱۸.

نظریه مُثُل افلاطون را تعریف کنید. ص ۴۵. ۱۹.

به نظر افلاطون انسان چگونه می‌تواند به معرفت حقیقی دست پیدا کند؟ ص ۴۵. ۲۰.

راه حلّ افلاطون برای رسیدن به معرفت حقیقی شامل چه مراحل است؟ شرح دهید. ص ۴۵. ۲۱.

به نظر افلاطون، برای بدست آوردن معرفت حقیقی باید از سطح ..... فراتر رفت و از ابزار دیگری به نام ..... ۲۲.
مدد جست. ص ۴۵.

نظر افلاطون درباره‌ی ادراک عقلانی چیست؟ ص ۴۵. ۲۳.

منظور افلاطون از مُثُل چیست و رابطه‌ی آن با موجودات این جهان چگونه است. ص ۴۵. ۲۴.

مرجع کلیات را از دیدگاه افلاطون شرح دهید. (با ذکر مثال) ص ۴۶. ۲۵

مرجع تصوّرات کلی (از قبیل عدالت، زیبایی، نیکی) کجاست و چگونه می‌توان آن‌ها را ادراک کرد؟ ص ۴۶. ۲۶

با ذکر یک مثال توضیح دهید مرجع حقیقی کلیات از نظر افلاطون کجاست و چگونه به آن می‌توان رسید *

تمثیل غار را درباره نظریه مُثُل توضیح دهید. ص ۴۷. ۲۷

در تمثیل غار افلاطون معتقد است انسان باید چه مراحل را طی کند تا به حقیقت برسد ص ۴۸ و ۴۹. ۲۸

به عقیده افلاطون زندانی بیرون آمده از غار چه مراحل را باید طی کند تا به دیدار خورشید نایل گردد؟ *

بر اساس تمثیل غار افلاطون هر یک از مفاهیم زیر را با چه چیزی می‌توانید تطبیق دهید: ص ۴۹. ۲۹

زندان غار ۲. پرتو آتش ۳. اشیاء بیرون و انسان‌های در حال رفت و آمد ۴. خروج آدمی از غار ۱.

سؤال‌های تکمیلی درس ۶

۱. سبک دیالکتیک چه سبکی است و اختصاص به چه کسانی داشت؟ ص ۳۸. ۱.

۲. نام دانشگاهی که افلاطون بنا نهاد چه بود؟ و او به کدامیک از مسائل فلسفی توجه شایانی داشته است؟ ص ۳۸ و ۳۹. ۲.

۳. چه نوع شناختی همیشه برای آدمی از مطلوب‌ترین چیزها بوده است؟ ص ۳۹

۴. چرا فیلسوفانی مثل افلاطون در آثار خود به مسأله شناسایی توجّه شایانی نشان داده‌اند؟ ص ۳۹

۵. افلاطون در بحث‌های خود درباره مسأله شناسایی، کدام سؤال اساسی را مطرح می‌نماید؟ ص ۳۹

۶. کسی که می‌خواهد مطلبی را توضیح دهد باید چگونه سخن بگوید؟ ص ۴۰

۷. چگونه افلاطون نظر پروتاگوراس را درباره شناسایی ردّ می‌کند؟ ص ۴۲ و ۴۳

افلاطون چگونه ثابت می‌کند که ادراک حسی تنها راه شناسایی حقیقی نیست؟ *

آیا شناسایی حسی یقین‌آور است؟ توضیح دهید *

۸. آیا شناسایی معتبر (حقیقی) و ادراک حسی واقعاً هر دو یک چیز هستند یا دو چیز مختلف؟ توضیح دهید. ص ۴۲ و ۴۳

۹. افلاطون با انتقاد از ادراک حسی در نهایت چه نتیجه‌ای می‌گیرد؟ ص ۴۳

۱۰. به نظر افلاطون، با بکار بردن چه روشی می‌توان به معرفت حقیقی دست یافت؟ و چه چیزی آدمی را در این راه آماده می‌کند؟ ص ۴۳

۱۱. آیا به نظر افلاطون می‌توان با ادراک حسی به شناسایی معتبر دست یافت؟ چرا؟ ص ۴۴

دلایل نارسایی حواس از نظر افلاطون را بنویسید *

افلاطون درباره وجود تغییر و دگرگونی در طبیعت، عقیده کدام فیلسوف را پذیرفته بود؟ ۱۲.

پیام هراکلیتوس در بی‌قراری جهان مادی را بنویسید. ص ۴۴. ۱۳.

آیا بی‌اعتباری حواس در فلسفه به معنی این است که تمام ادراکات حسی ما بی‌اعتبار است؟ توضیح دهید. ص ۴۴. ۱۴.
پاورقی

نظریه مثل از کیست؟ ص ۴۵. ۱۵.

آیا افلاطون به شهود عقلانی معتقد است؟ توضیح دهید. ص ۴۵. ۱۶.

اصطلاحات زیر را تعریف کنید: مثال - ایده - مثل. ص ۴۵. ۱۷.

از نظر افلاطون، تصورات کلی بر چه چیزهایی دلالت می‌کنند؟ ص ۴۶. ۱۸.

افلاطون «تمثیل غار» را به منظوری به کار برده است؟ ص ۴۶ و ۴۷. ۱۹.

افلاطون سیر عقلانی به سوی معرفت حقیقی را در کدام کتاب و به کمک چه تمثیلی بیان کرده است؟ ص ۴۶ و ۴۷. ۲۰.

اگر کسی از زندان غار رهایی یابد، باید به ترتیب به شناخت چه اموری بپردازد؟ ص ۴۸ و ۴۹. ۲۱.

مراحل سیر عقلانی به سوی معرفت حقیقی را از دید افلاطون بنویسید. ص ۴۸ و ۴۹. ۲۲.

مراحل سلوک سالک به سوی معرفت حقیقی را از نظر افلاطون بنویسید *

تمثیل غار و سیر عقلانی به معرفت حقیقی را با هم مقایسه کنید. ص ۴۹. ۲۳.

از نظر افلاطون آدمی در پایان سیر و سلوک چه چیزی را در می‌یابد و چه چیزی را تصدیق می‌کند؟ ص ۴۹. ۲۴.

افلاطون بعد از طرح «مَثَل» به چه نتیجه‌ای می‌رسد؟ *

منظور افلاطون از «مثال نیک یا خیر یا زیبا» چیست؟ ص ۴۹. ۲۵.

درس [۷] علّت‌های چهارگانه

۱. نقش و تأثیر ارسطو در دانش بشری چه بوده است؟ ص ۵۱.

۲. روش فلسفی ارسطو به چه نامی معروف شد؟ سه تن از پیروان مسلمان ارسطو را نام ببرید. ص ۵۱.

۳. ارسطو در قرن ..... می‌زیسته است. لقب او ..... بود. او شاگرد ..... بود و روش فلسفی او به ..... معروف شد. ص ۵۱.

۴. دو تن از پیروان مسلمان و یک نفر از پیروان مسیحی ارسطو را نام ببرید. ص ۵۱.

۵. ارسطو چگونه فیلسوفی است؟ و به چه موضوعاتی علاقه‌مند بود؟ ص ۵۲

۶. ارسطو «علم فیزیک» را چگونه تعریف کرده است؟ ص ۵۲

۷. هدف ارسطو از شناخت طبیعت چیست؟ ص ۵۲

۸. در مثال خیطاط، پارچه چه نوع علتی است؟ ص ۵۲

۹. ارسطو برای توجیه عقلانی هر پدیده‌ای از چه امری استفاده کرده است؟ ص ۵۳

الف) عالم مثل ب) علل اربعه ج) ادراکات حسی د) تغییر و تحول پدیده‌ها

۱۰. ارسطو در کدام یک از آثار خود به بیان علل اربعه می‌پردازد؟ ص ۵۳

* علل چهارگانه ارسطو را براساس تعریفی که خود او در کتاب «طبیعیات» آورده بنویسید. ص ۵۳ و ۵۴

۱۱. علل اربعه را از نظر ارسطو نام ببرید و هر کدام را با ذکر مثال تعریف کنید.

۱۲. در هر یک از نمونه‌های زیر، نوع علت را مشخص کنید: ص ۵۳ و ۵۴

۱. جوجه نسبت به مرغ

۲. ناطق نسبت به انسان

تندرستی نسبت به پیاده روی.

۴. درودگر نسبت به پنجره ۳.

نویسنده نسبت به کتاب.

۶. سنگ مرمر نسبت به تندیس ۵.

در جمله زیر علت‌های چهارگانه را مشخص کنید: ص ۵۳ و ۵۴. ۱۳.

۱۴. «هنرمندی مجسمه‌ی طلایی را بخاطر تزئین تالار ساخت»

علت فاعلی و علت مادی را با مثال تعریف کنید. ص ۵۳ و ۵۴. ۱۵.

علت غایی را با ذکر مثال تعریف کنید. ص ۵۴. ۱۶.

علت صوری را تعریف کرده، نسبی بودن ماده و صورت را با ذکر مثال توضیح دهید. ص ۵۴ و ۵۷. ۱۷.

کدام علت بیانگر جنس و کدام علت بیانگر ماهیت و نوع یک پدیده است؟ ص ۵۴. ۱۸.

در این مثال علت غایی را بیابید و از نظر ارسطو تعریف کنید: «علی برای تندرستی پیاده‌روی می‌کند». ص ۵۴. ۱۹.

در این بیان بهمینار [...] اگر جزوی بود از وجود او؛ یا آن جزو به قوت بود و بس، یا آن بود که بدو چیزی به فعل آید ۲۰.
[....] کدام علل مطرح است؟ ص ۵۴

از دیدگاه ارسطو منظور از علت‌های درونی و علت‌های بیرونی یک پدیده چیست با مثال شرح دهید. ص ۵۴. ۲۱.

علل بیرونی اشیاء را نام ببرید و برای هر یک از آنها مثالی بنویسید. ص ۵۴. ۲۲.

علت‌های بیرونی (از علل چهارگانه) را نام ببرید و برای هر یک مثالی بنویسید. ص ۵۴. ۲۳.

از دیدگاه ارسطو علت صوری و ..... از علت‌های ..... یک پدیده هستند و علت فاعلی و ..... از علت‌های ۲۴. .... به حساب می‌آیند. ص ۵۴

ارسطو علت فاعلی را در حرکات طبیعی چگونه تفسیر می‌کند با ذکر مثال توضیح دهید. ص ۵۵. ۲۵.

شیخ الرئیس، علل حرکت اجسام را چگونه تفسیر می‌کند؟ ص ۵۶ و ۵۵. ۲۶.

اگر سنگی از بلندی سقوط کند، ارسطو علت فاعلی آن را چگونه بیان می‌کند؟ ص ۵۵. ۲۷.

ارسطو در مقابل این سؤال که چرا سنگ سقوط می‌کند و یا چرا شعله آتش بالا می‌رود چه پاسخی می‌دهد؟ ص ۵۵. ۲۸.

منظور از طبیعت جسم چیست؟ با ذکر مثال آن را توضیح دهید. ص ۵۶. ۲۹.

در نظر ارسطو علت فاعلی بر چند قسم است؟ با ذکر مثال توضیح دهید. ص ۵۶ و ۵۵. ۳۰.

ابتداء ماده یا هیولا را طبق نظر ارسطو تعریف کرده سپس برای آن یک مثال بنویسید. ص ۵۶. ۳۱.

چرا علت مادی نیاز به علت فاعلی دارد؟ توضیح دهید. ص ۵۶. ۳۲.

عَلَّت مَادِي در نظر ارسطو چیست و چگونه به مرحله فعلیت نایل می‌شود؟ ص ۵۶. ۳۳.

ارسطو مرکب و ولادت را چگونه تبیین می‌کند؟ ص ۵۷. ۳۴.

با مثالی توضیح دهید که « ماده و صورت نسبی هستند» یعنی چه؟ ص ۵۷. ۳۵.

جاهای خالی را کامل کنید. ص ۵۷ و ۵۴ و ۵۶. ۳۶.

الف) در نظر ارسطو آنچه شدنی است ..... و آنچه بودنی است ..... نام دارد

ب) علَّت‌های ..... و ..... علل بیرونی اشیاء می‌باشند

ج) دانه لوبیا برای گیاه لوبیا در حکم علَّت ..... است

د) ارسطو علَّت فاعلی درونی را که مبدأ حرکت و سکون در اجسام می‌باشد ..... می‌نامد

ه) در نظر ارسطو ..... وجود بالقوه و مایه‌ی اولیه است که در اثر تغییر و تحول به ..... می‌رسد

جوجه نسبت به تخم مرغ ..... است و نسبت به مرغ ..... است. ص ۵۷. ۳۷.

الف) فاعل - غایت ب) ماده - صورت ج) صورت - ماده د) غایت - فاعل

در نظر ارسطو، نسبت یک صورت به صورت بالاتر از خود چیست؟ ص ۵۷. ۳۸.

الف) غایت آن است. ب) فاعل آن است. ج) ماده آن است. د) صورت آن است.

میل طبیعی در درون اشیاء را با انگیزه و نیت در ذهن انسان از دیدگاه ارسطو مقایسه کنید. ص ۵۸. ۳۹.

علت غایی برای ارسطو مفهوم گسترده‌تری دارد، توضیح دهید. ص ۵۸. ۴۰.

به نظر ارسطو کدام علت نظم و هماهنگی و هدفداری را در نظام طبیعت تأمین می‌کند؟ آن را توضیح دهید. ص ۵۸ و ۵۹. ۴۱.

از نظر ارسطو فلسفه چگونه دانشی است؟ و وظیفه فیلسوف چیست؟ ص ۵۹. ۴۲.

وظیفه‌ی فیلسوف از نظر ارسطو چیست؟ ص ۵۹. ۴۳.

الف) تفسیر جهان هستی از افق مثل   ب) تفسیر جهان ماوراء طبیعت از افق علل اربعه

ج) تفسیر جهان هستی طبق ادراک حسی د) تفسیر جهان هستی از افق علل اربعه

سؤال‌های تکمیلی درس ۷

معلم اول لقب کیست؟ ص ۵۱. ۱.

۲. چه مسئله‌ای بیش از هر چیز ذهن ارسطو را به خود مشغول کرده بود؟ ص ۵۲

۳. ارسطو در توجیه حرکات طبیعی می‌کوشد تا چه چیزهایی را شناسایی کند؟ ص ۵۲

ارسطو حرکات طبیعی را چگونه توجیه می‌کند؟ *

ارسطو به عنوان یک فیلسوف طبیعت شناس چه هدفی را دنبال می‌کند؟ *

۴. چهار علت اصلی را در چه اموری می‌توان تشخیص داد؟ آن علل را نام ببرید. ص ۵۲

علل اصلی حرکت و تحول در طبیعت از نظر ارسطو را نام ببرید *

۵. سخن بهمنیار بن مرزبان را در تفسیر نظر ارسطو درباره علل اربعه بنویسید. ص ۵۴

۶. کتب زیر از کیست؟ ص ۵۳ تا ۵۵

الف) طبیعیات   ب) التَّحْصِيل   ج) شفا

۷. رئیس حکمای مشائی را نام ببرید. ص ۵۵

۸. ابن سینا در توضیح مقصود ارسطو در مورد علت فاعلی چه می‌گوید؟ ص ۵۵ و ۵۶

معنی لغوی هیولا را بنویسید. ص ۵۶ پاورقی ۹.

این عبارت ارسطو را توضیح دهید «آنچه شدنی است ماده است و آنچه بودنی است صورت». ص ۵۷. ۱۰.

از نظر ارسطو: آنچه شدنی است ..... است و آنچه بودنی است ..... ص ۵۷. ۱۱.

طبیعت و صورت را مقایسه کرده و بنویسید چه ارتباطی با هم دارند؟ ص ۵۷. ۱۲.

عبارت زیر را توضیح دهید: «صورت همان طبیعت است آنگاه که به عنوان مبدأ حرکت و سکون در یک شیء در نظر گرفته شود». ص ۵۷. ۱۳.

چه چیزی در انسان ضامن حرکت برای به دست آوردن چیزی است؟ ص ۵۸. ۱۴.

ضامن حرکت ماده اشیاء به سوی بالاترین صورت و فعلیت چیست؟ ص ۵۸. ۱۵.

این عبارت ارسطو بیان کننده کدامیک از علل اربعه است «طبیعت هیچ گونه کار بیهوده انجام نمی دهد». ص ۵۸. ۱۶.

نظر ارسطو درباره علت غایی در کل جهان طبیعت چیست؟ ص ۵۸. ۱۷.

ارسطو علت غایی در جهان طبیعت را به چه چیزی تشبیه کرده است؟ ص ۵۸. ۱۸.

ارسطو عالم طبیعت را چگونه ترسیم می کند؟ ص ۵۸ و ۵۹. ۱۹.

در نظر ارسطو، علت غایی در طبیعت چگونه عاملی است؟ ص ۵۹. ۲۰

از نظر ارسطو چه چیزی جهان را هماهنگ و هدفمند قرار داده است؟ ص ۵۹. ۲۱

به نظر ارسطو علت غایی در عالم طبیعت چه وظیفه‌ای را به عهده دارد؟ ص ۵۹. ۲۲

ارسطو مبادی شناخت حقایق جهان را چه می‌داند؟ ص ۲۳.